

Valsts ieņēmumu dienests

Informatīvais materiāls

Par lauksaimniecības produkcijas tirdzniecību tirgū un ielu tirdzniecības vietā

Darījumu apliecinājošie dokumenti

Pārdodot lauksaimniecības produkciju un saņemot samaksu skaidrā naudā tirgū un ielu tirdzniecības vietā, kases aparātu drīkst nelietot šādos gadījumos:

- par pašu iegūtās vai ražotās produkcijas pārdošanu;
- ar pievienotās vērtības nodokli neapliekamas personas – par iepirktu preču pārdošanu un ielu tirdzniecības vietās sniegtajiem pakalpojumiem.¹

Saņemot samaksu skaidrā naudā, ja atļauts nelietot kases aparātu, darījumu apliecina ar noformētu Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – VID) reģistrētu kvīti.

Lai noteiktu preču izcelsmi un piederību, nogādājot pārdošanai paredzēto preci tirdzniecības vietā, noformē preču piegādes dokumentu.²

VID prasības nodokļu kontroles pasākumos

Veicot pārbaudi tirgū vai ielu tirdzniecības vietā, VID:

1) identificē tirdzniecības dalībnieku saskaņā ar tirdzniecības vietā izvietoto informāciju un pārbauda dokumentus vai to kopijas atbilstoši saimniecisko darbību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām.

Tirdzniecības vietā patērētājiem redzamā vietā ir jāizvieto šāda skaidri salasāma informācija:

- ja tirdzniecības dalībnieks ir komersants, – uzņēmuma nosaukums (firma), nodokļu maksātāja reģistrācijas numurs un tās personas vārds un uzvārds, kura ir atbildīga par tirdzniecību attiecīgajā tirdzniecības vietā;

- ja tirdzniecības dalībnieks ir fiziskā persona, – vārds un uzvārds;

2) var veikt kontrolpirkumu un pārliedzināties, kādu darījumu apliecinājošu dokumentu lauksaimniecības produkcijas ražotājs izsniedz (kases aparāta čeku vai VID reģistrētu kvīti pēc pieprasījuma);

3) lūdz paskaidrot, kādā veidā tiek veikta ienākumu uzskaitē, lai noteiktu, kad minētie ienākumi sasniedz 3000 *euro* gadā, un uzrādīt ienākumu uzskaites reģistru;

4) noskaidro, vai fiziskās personas, kas nodarbojas ar lauksaimnieciskās ražošanas produkcijas realizāciju, bet nav reģistrējušies VID kā saimnieciskās darbības

¹ Ministru kabineta 2014.gada 11.februāra noteikumu Nr.96 "Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība" 82.2.1.–82.2.3.apakšpunkts.

² Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumu Nr.585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" 35.¹¹punkts.

veicēja, īpašumā vai nomā ir zeme un viņa piemājas saimniecībā vai personīgajā palīgsaimniecībā tiek audzēti pārdošanā esošie lauksaimniecības produkti. Ja nepieciešams, veic saimniecības apsekošanu. Konstatējot, ka fiziskā persona realizē lauksaimniecības produktus, kuri nav ražoti viņas saimniecībā, vai likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” noteiktās saimnieciskās darbības veikšanas pazīmes³ (piemēram, ir veikti trīs un vairāk darījumi taksācijas periodā vai pieci un vairāk darījumi trijos taksācijas periodos), fizisko personu aicina reģistrēties VID;

5) pārbauda, vai preču realizācijas vietā (tirgū vai ielu tirdzniecības vietā) lauksaimniecības produkcijas ražotājam, kas ir reģistrējies saimniecisko darbību (juridiskajai personai, zemnieku vai zvejnieku saimniecībai, individuālajam komersantam) un tirgo pašražoto produkciju, atrodas:

- preču piegādes vai pārvadājumu dokuments, kas apliecina preču izcelsmi un piederību preču saņemšanas un izsniegšanas vietā;

- preču piegādes dokumentu un pārvadājumu dokumentu reģistrs vai cits reģistrs⁴;

- pārliecinās, vai preces tirgo pats lauksaimniecības preču ražotājs. Ja preces tirgo cita persona, veic darba devēja tematisko pārbaudi.

Pievienotās vērtības nodoklis

Lauksaimniecības produkcijas ražotājam, reģistrētam pievienotās vērtības nodokļa maksātājam, kurš vēlas tirgot savu saražoto vai pārstrādāto produkciju tirgū vai ielu tirdzniecības vietā, pievienotās vērtības nodoklis ir jāpiemēro katrai tirgotajai precei.

Savukārt lauksaimniecības produkcijas ražotājam, kurš nav reģistrēts kā pievienotās vērtības nodokļa maksātājs, ir jāievēro Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteiktie nosacījumi attiecībā uz pienākumu reģistrēties VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā.

Iekšzemes reģistrētam nodokļa maksātājam, kurš veic ar pievienotās vērtības nodokli apliekamus darījumus, t.sk. pašu ražotas vai pārstrādātas produkcijas pārdošanu, ir pienākums reģistrēties VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā, ja tā veikto ar nodokli apliekamo darījumu kopējā vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā ir pārsniegusi 40 000 *euro*.⁵

Minētais nosacījums ir jāievēro neatkarīgi no izvēlētās komercdarbības formas, proti, zemnieku vai piemājas saimniecība, saimnieciskās darbības veicējs vai sabiedrība ar ierobežotu atbildību.

Ienākuma nodokļi

Ja lauksaimnieciskās ražošanas produkcijas realizētājs gūst ienākumu no piemājas saimniecības vai personīgās palīgsaimniecības lauksaimnieciskās ražošanas,

³ Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11.panta 1.³daļa.

⁴ Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumu Nr.585 “Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju” 47.¹punkts.

⁵ Pievienotās vērtības nodokļa likuma 59.panta pirmā daļa.

kas nepārsniedz 3000 *euro* gadā, viņam ir tiesības neregistrēties VID kā saimnieciskās darbības veicējam. Savukārt, ja gūtais ienākums pārsniedz 3000 *euro* gadā, ir jāreģistrējas VID kā saimnieciskās darbības veicējam. Lai noteiktu, kad ienākumi no piemājas saimniecības vai personīgās palīgsaimniecības lauksaimnieciskās ražošanas sasniedz 3000 *euro* gadā, ir jāveic ienākumu uzskaitē brīvi izraudzītā formā, summējot gūtos ienākumus.⁶

Par fiziskās personas saimniecisko darbību ir uzskatāma jebkura darbība, kas vērsta uz preču ražošanu, darbu izpildi, tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību. Saimnieciskā darbība ietver arī fiziskās personas īpašumā esoša individuālā uzņēmuma (arī zemnieka un zvejnieka saimniecības) darbību.⁷

Ja realizē iepirkto lauksaimnieciskās ražošanas produkciju, ir jāreģistrējas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā atbilstoši izvēlētajam juridiskajam statusam, kā arī jākārtro grāmatvedības uzskaitē, lai noteiktu ar nodokļiem apliekamo ienākumu.

2017.gada 16. janvārī
Informāciju sagatavoja
Valsts ieņēmumu dienesta
Nodokļu pārvalde un
Nodokļu kontroles pārvalde

Aktualizēts 2018.
gada
1.novembrī
Valsts ieņēmumu dienesta
Nodokļu pārvalde

---

⁶ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 1.punkts, 11.panta 1.¹ un trīspadsmitā daļa.

⁷ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.panta 1.¹daļa.